

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇÃO 2019

**DE STAAT VAN DE
RECHTSHANDHAVING CURAÇAO
2019**

Raad voor de rechtshandhaving
Mei 2020

Inhoudsopgave

I. Inleiding	4
II. Ontwikkelingen	6
2.1 Privacy	6
2.2 Digitalisering	7
2.3 Cybersecurity	8
2.4 Openbare orde	9
2.5 Financiën	9
III. Geprioriteerde thema's	11
3.1 Atrakies	11
3.2 Gewelddmisdrijven	12
3.2.1 Relatieve geweld	12
3.2.2 Vuurwapengeweld	13
3.3 Inbraak en autodiefstal	13
3.4 Verkeer en veiligheid	16
3.5 Criminele samenwerkingverbanden	17
3.6 Jeugd	17
3.7 Mensenhandel en mensensmokkel	18
3.8 Drugscriminaliteit	18
IV. Oordeelsvorming	20

I. Inleiding

Ingevolge artikel 33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving brengt de Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) jaarlijks een verslag over de Staat van de rechtshandhaving (hierna: Staat) uit naar aanleiding van de bevindingen in het voorgaande jaar.

In deze staat is gekozen voor een thematische benadering. De keuze is mede ingegeven door de nieuwe situatie waarin de samenleving zal moeten functioneren als gevolg van de corona-crisis, hetgeen tevens repercussies zal hebben voor het bestuur in het algemeen en de justitiële keten in het bijzonder. De crisis dwingt tot herinrichting van samenlevingen, waarbij interactie tussen mensen, organisaties en de samenleving in het geheel ingrijpend zal veranderen.

Deze veranderingen zullen kansen en risico's met zich meebrengen.

De noodzaak van social distancing leidt bijvoorbeeld voor de ambtelijke organisaties tot onder meer herinrichting van de werkprocessen, hetgeen tot kwaliteitsverbetering kan leiden. Er zal meer geïnvesteerd worden in digitale mogelijkheden, waarbij niet op de laatste plaats aandacht zal moeten worden besteed aan het kwaliteitsverschil in communicatiemethodes: face to face contact tegenover digitale communicatie. De kwaliteit van digitale communicatie zal moeten verbeteren om de behoefte aan face to face contact te minimaliseren.

Naast kansen brengt de nieuwe situatie ook bepaalde risico's met zich mee. Daarbij kan worden gedacht aan het risico op toename van cybercrime en schending van privacy. Ook zijn er mede in verband met social distancing bepaalde uitdagingen op het gebied van de openbare orde. Hierbij speelt onder meer de vraag in hoeverre de bestaande handhavingsinstrumenten toereikend zijn.

Gelet op het bovenstaande worden in deze staat de navolgende thema's behandeld: privacy, digitalisering, cybersecurity, openbare orde en financiën.

De Raad heeft in het jaarplan 2019 de navolgende onderzoeken opgenomen:

- 1) Aanpak bestrijding drugscriminaliteit;
- 2) Aanpak mensenhandel en mensensmokkel;
- 3) Monitoring CPT aanbevelingen;
- 4) Zicht op zaken;
- 5) Review Atrako;
- 6) Aanpak Gangs;
- 7) Ondersteuningsprocessen bij opsporing.

Bij deze onderzoeken en voorgaande onderzoeken komen de volgende aspecten prominent naar voren: gebrek aan financiën en de noodzaak aan intensieve(re) samenwerking tussen justitie en de (traditionele) ketenpartners. De noodzaak tot intensievere interlandelijke en internationale samenwerking is evident en wordt steeds dringender als gevolg van de financiële uitdagingen.

De Raad zal in deze Staat tevens ingaan op de stand van zaken rondom de geprioriteerde thema's over de afgelopen jaren.

De geprioriteerde thema's zijn:

- Atrako's;
- Geweldsmisdrijven;
- Inbraak en diefstal;
- Verkeer en veiligheid;
- Criminele samenwerkingsverbanden;
- Jeugd.

II. Ontwikkelingen

2.1 Privacy

Artikel 8 EVRM bevat het recht op eerbiediging van privéleven, familie en gezinsleven, woning en correspondentie. Dit artikel is in artikel 12 e.v. van de Staatsregeling uitgewerkt. Dit artikel bevat onder meer normen waaraan overheden zich moeten houden in het kader van toezicht, handhaving en dataopslag. Beperking van deze rechten moet bij wet worden voorzien. Aangezien dit artikel klassieke grondrechten bevat kan de rechter toetsen of er sprake is van schending van normvoorschriften.

De artikelen 36, 38 en 40 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden regelen de interregionale rechtshulp binnen het koninkrijk. Ondanks dat artikel 39, eerste, vierde en vijfde lid, van de Rijkswet politie een verplichting aan de betrokken politiekorpsen oplegt om noodzakelijke politiegegevens uit te wisselen, verloopt de uitwisseling van politiegegevens tussen de korpsen niet optimaal. In de onderlinge regeling tussen Curaçao, Sint Maarten en Nederland betreffende de verwerking van politiegegevens¹ is een implementatieverplichting opgenomen om te voorzien in een wettelijke grondslag voor de onderlinge regeling in de landen. Deze wettelijke grondslag is nog niet voorhanden. Het huidige Wetboek van Strafvordering bevat beperkte voorschriften voor het verwerken en verstrekken van politiegegevens. Teneinde in deze leemte te voorzien zou bijvoorbeeld het Wetboek van Strafvordering kunnen worden aangevuld met een bepaling die informatie-uitwisseling tussen politiekorpsen onderling mogelijk maakt zonder dat de tussenkomst van het Openbaar Ministerie nodig is.

Bij de door de Raad geïnspecteerde organisaties ontbreken er richtlijnen over de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld. Hierdoor bestaat het risico dat bepaalde normvoorschriften, waaronder de privacynormen, worden geschonden. De organisaties vertrouwen erop dat de opgevraagde en verstrekte informatie op rechtmatige wijze in het betreffende land is verkregen en dat er geen gebreken aan kleven. Dit wordt aangeduid als het vertrouwensbeginsel. Dit vertrouwensbeginsel is een internationaal geaccepteerde basis op grond waarvan opsporingsdiensten informatie afkomstig van andere landen opvragen en vervolgens daarvan gebruik maken.

---

¹ Staatscourant van 23 juli 2010, Nr. 11337

Zoals hiervoor aangegeven is in de onderlinge regeling tussen Curaçao, Sint Maarten en Nederland betreffende de verwerking van politiegegevens een implementatieverplichting opgenomen om te voorzien in een wettelijke grondslag voor de onderlinge regeling in de landen. Omdat een onderlinge regeling geen algemeen verbindende voorschriften kan vaststellen, is het noodzakelijk dat de landen de in deze onderlinge regeling voorziene rechten en verplichtingen implementeren in hun nationale regelgeving². Navraag door de Raad bij het ministerie van Justitie heeft uitgewezen dat er een concept-Landsverordening verwerking politiegegevens op Curaçao is opgesteld. Artikel 2, tweede lid, van de Landsverordening bescherming persoonsgegevens bepaalt dat de landsverordening niet van toepassing is op verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van de uitvoering van de politietaak. De Raad is daarom van oordeel dat het eerdergenoemde concept op korte termijn het wetgevingsproces moet doorlopen. Politiegegevens moeten immers worden beheerd conform de onderlinge regeling verwerking politiegegevens. Verwerking van politiegegevens moet in beginsel beperkt zijn tot het noodzakelijke en als er concrete waarborgen zijn om burgers te beschermen. Professionele gegevensverwerking vereist tevens kennis en expertise van gegevensbescherming. Dit vereist derhalve ook dat de betrokken instanties voor de benodigde kennis en expertise zullen moeten zorgdragen.

In het kader van beheer van politiegegevens moeten bijvoorbeeld bewaartermijnen worden geregeld. In de praktijk worden geen bewaartermijnen gehanteerd. Voor gegevensuitwisseling tussen de landen is van belang dat de landen de gestelde normen in acht nemen. Bijvoorbeeld het Nederlandse artikel 5:3 Besluit Politie Gegevens stelt voorwaarden voor de doorzending van politiegegevens. Een van de voorwaarden is dat de doorgezonden politiegegevens worden vernietigd zodra de doeleinden zijn verwezenlijkt. Adequaat beheer van politiegegevens is derhalve ook van belang voor de uitwisseling van politiegegevens binnen het Koninkrijk.

De Raad constateert steeds meer een tendens in de rechtspraak dat overheden tot schadevergoeding worden veroordeeld bij schending van de privacy. Het spreekt ook voor zich dat de strafrechter gevolgen kan verbinden aan schending van privacy. Daarom is de Raad voorstander van een systeem waarbij voldoende toezicht wordt uitgeoefend op het vastleggen, verwerken en verstrekken van politiegegevens. In zijn inspectieonderzoeken besteedt de Raad hieraan continu aandacht.

2.2 Digitalisering

---

² **Artikel 21: Implementatie:** De landen zorgen er voor dat de nationale voorschriften ter implementatie van deze onderlinge regeling op hetzelfde moment in werking treedt als de Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Digitalisering vervult een maatschappelijke functie. Het gebruik van digitale middelen in het maatschappelijk verkeer is niet meer weg te denken en zal in de toekomst, mede als gevolg van de corona-pandemie, alleen maar toenemen. Dit heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de toegankelijkheid van de overheid, waaronder de transparantie en de openbaarheid van bestuur. Voor de overheid betekent het voorgaande dat het gebruik van digitale middelen aan bepaalde normen moet voldoen. Hiervoor zijn kwalitatieve digitale voorzieningen, kennisontwikkeling en voorlichting aan het publiek vereist. Openbaarheid van bestuur en grondrechten van burgers moeten daarbij worden gewaarborgd.

Zoals de Raad reeds in de inleiding van deze staat aangaf, zullen alle stakeholders, waaronder het bedrijfsleven en de overheid in de toekomst hun (werk)processen moeten actualiseren, waarbij ongetwijfeld verdere digitalisering onderdeel hiervan van zal moeten vormen. Hierbij tekent de Raad aan dat ter verhoging van het veiligheidsgevoel alle betrokkenen, te weten burgers, private- en de overheidssector, zullen moeten investeren in digitalisering. Digitalisering is immers bedoeld voor kwaliteitsverbetering.

Introductie van camerabeelden en digitale beveiligingsmaatregelen in bedrijven en rond particuliere vermogensbestanddelen (woningen en auto's) kunnen het risico op inbraken en diefstallen verminderen. Het gebruik van digitale mogelijkheden draagt ook bij aan de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel. Ook in dit verband is verdere intensivering van de samenwerking belangrijk. De Raad constateert dat het Korps Politie Curaçao samenwerkingsafspraken heeft gemaakt met beveiligingsbedrijven, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van digitale middelen.

2.3 Cybersecurity

Evenals de technologie heeft de criminaliteit zich ook gestaag ontwikkeld. De overheid en de private sector gaan over tot verdere digitalisering, maar wat voor de meeste mensen een kans op vooruitgang betekent, wordt door een kleine groep, mede vanwege financieel gewin dan wel uit zucht naar macht omgezet in een dreiging. Cybercrime is een sprekend voorbeeld hiervan en de verwachting is dat cybercrime in de toekomst eerder zal toenemen dan afnemen.

Vanuit het perspectief van veiligheidsontwikkeling, zal de overheid ter bevordering van een integrale aanpak een coördinerende rol moeten vervullen om de bevolking te beschermen tegen inbreuken op de cyber security.

Cyber security staat niet hoog op de prioriteitenlijst van de justitiële keten. Alhoewel justitie al meer dan zwaar belast is, is de Raad van oordeel dat mede uit preventief

oogpunt meer aandacht moet worden besteed aan de snel groeiende technologische ontwikkelingen, die door criminelen worden toegepast.

2.4 Openbare orde

Het voorkomen van criminaliteit wordt, voor zover die criminaliteit de openbare orde verstoort, vanouds onder de openbare taak gerekend. Van het bestuur wordt een actieve rol verwacht in het kader van preventie en het bestrijden van criminaliteit. De aanpak van criminaliteit vereist een multidisciplinaire aanpak waarbij de bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke bevoegdheden zo optimaal mogelijk worden ingezet. De Raad constateerde bij een aantal onderzoeken dat vaak de bestuursrechtelijke handhaving onderbelicht of achterwege blijft. Als voorbeeld wordt hierbij genoemd de zaak Venus, waarbij de vergunning niet werd ingetrokken. In deze zaak werd, zelfs nadat er geconstateerd werd dat er sprake was van mensenhandel, niet overgegaan tot intrekking van de vergunning.

Ook wijst de Raad in dit verband naar de praktijk waarbij ondanks de beoogde integrale aanpak vaak wordt afgezien van de inzet van fiscaalrechtelijke maatregelen.

De openbare taak van de minister van Justitie stond en staat nog steeds centraal in de huidige crisisperiode. In dit soort situaties moeten ingrijpende besluiten worden genomen die fundamentele rechten van burgers aantasten. Hoe ingrijpender de maatregel hoe meer behoefte bestaat aan een specifieke wettelijke grondslag om de beperking van deze grondrechten te legitimeren. Bovendien schrijft de Staatsregeling voor dat bepaalde grondrechten slechts bij landsverordening kunnen worden beperkt. Ook de grens tussen de handhaving van de openbare orde en de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde moet mede in verband met de gezagslijnen in acht worden genomen. De Raad acht het het overwegen waard om de beschikbare middelen en instrumenten te analyseren teneinde de handhaving van de openbare orde zo optimaal mogelijk te waarborgen.

2.5 Financiën

Het justitieel beleid richtte zich tot voor kort meer op het ontnemen van het wederrechtelijk verkregen voordeel. Dit beleid werd uitgevoerd door het afpakteam, maar werd ook toegepast in (reguliere) strafzaken.

De Raad constateert dat dit beleid tegenwoordig minder wordt toegepast. De financiële onderzoeken zouden veel personele capaciteit en tijd in beslag nemen. De Raad is van oordeel dat de eerder ingezette beleidskoers om het wederrechtelijk verkregen voordeel te ontnemen moet worden voortgezet. Het ontnemen

wederrechtelijk voordeel zou vervolgens kunnen worden geïnvesteerd in verdere criminaliteitsbestrijding. De Raad is van oordeel dat deze investeringen via het Criminaliteitsbestrijdingsfonds zouden kunnen verlopen, mits ook de aanbevelingen die de Raad over dit onderwerp heeft gedaan worden opgevolgd.³ De investering in financiële onderzoeken zou op deze wijze kunnen worden terugverdiend.

Tekort aan financiële middelen wordt vaak als reden genoemd voor het uitblijven van resultaten. Dit acht de Raad niet overtuigend. Immers de planning- en begrotingscyclus moeten gebaseerd zijn op de beschikbare financiën. De Raad acht het van belang om noodzakelijke organisatorische wijzigingen door te voeren zodat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. De Raad heeft al vorig jaar gewezen op het feit dat de Staatsregeling daarvoor een grondslag biedt.

Financieel zelfbeheer zal moeten worden bevorderd om de effectiviteit van de dienstverlening te verhogen. Alhoewel financieel zelfbeheer als uitgangspunt in het ministerie moet gelden, ervaart de Raad juist dat de doelmatigheid en de effectiviteit van de taakuitoefening wordt gehinderd door bureaucratische procedures. Gedurende opsporingsonderzoeken dienen de justitiële organisaties terughoudend te zijn met het verstrekken van informatie omtrent lopende onderzoeken, maar in de praktijk blijkt dat zij als gevolg van het ontbreken van financieel zelfbeheer steeds vragen moeten beantwoorden die bezien vanuit het opsporingsbelang wellicht niet zouden moeten worden beantwoord.

---

³ Zie rapport Raad voor de rechtshandhaving "Beheer van het Criminaliteitsbestrijdingsfonds 2018.

III. Geprioriteerde thema's

3.1 Atrako's

Atrako blijft een van de geprioriteerde delicten. De impact van overvallen is enorm en leidt doorgaans tot fysieke- en materiële schade.

Overvallen zijn voor burgers zeer ingrijpend en veroorzaken maatschappelijke onrust. Daarom wordt deze criminaliteitsvorm als een maatschappelijk probleem ervaren dat zowel incidentgericht als projectmatig moet worden aangepakt.

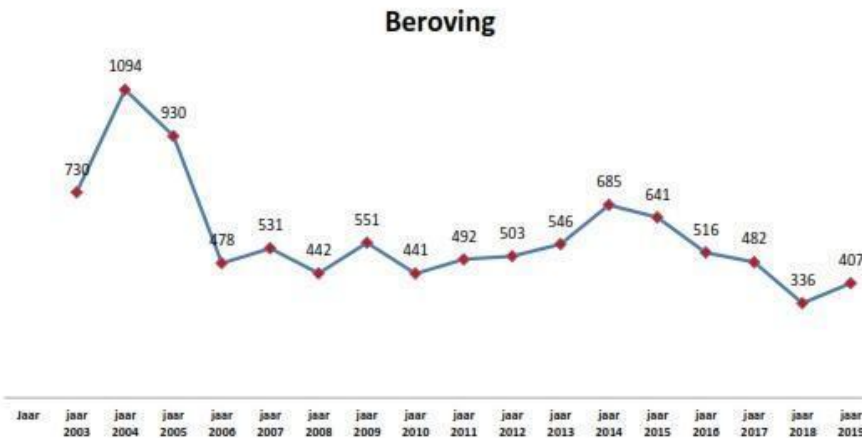
Uit statistieken blijkt dat het aantal atrako's in het jaar 2019 ten opzichte van 2018 is gestegen, nadat deze de jaren daarvoor een gestage daling te zien hadden gegeven. Het aantal atrako's is zorgwekkend en wordt steeds gewelddadiger.

De aanpak en de straffen voor illegaal wapenbezit en wapengebruik zullen daarom respectievelijk moeten worden versterkt en verhoogd. Het is de Raad bekend dat het Openbaar Ministerie reeds bepaalde regelingen heeft geconcipieerd teneinde de straffen te kunnen verhogen maar dat die concepten in de ambtelijke molen zijn blijven steken. De Raad merkt hierbij op dat strafverhoging zal kunnen bijdragen aan een betere aanpak van atrako's zowel op incidentele- als projectmatige basis. Daarom is de Raad van oordeel dat deze concepten met de nodige voortvarendheid het wetgevingstraject zullen moeten doorlopen.

Het behoeft geen betoog dat strafverhoging niet per definitie afschrikwekkend werkt. Strafverhoging moet gepaard gaan met adequate resocialisatietrajecten. De Raad constateerde helaas bij eerdere onderzoeken dat de aankomstenafdeling van het SDKK niet operationeel was als gevolg van gebrek aan politiecellen, terwijl deze afdeling moet bijdragen aan de resocialisatie van de gedetineerden.

Hierna volgt een overzicht van het aantal atrako's in de afgelopen jaren.

Beroving 2003-2019

3.2 Geweldsmisdrijven

Geweldsmisdrijven vormen een maatschappelijk probleem. Justitie richt zich voornamelijk op relationeel geweld en vuurwapengeweld.

3.2.1 Relationeel geweld

Relationeel geweld is een steeds vaker voorkomend maatschappelijk probleem. Vaak blijven deze zaken onderbelicht aangezien de slachtoffers geen aangifte durven te doen of het benodigde bewijs ontbreekt. Relationeel geweld gaat doorgaans gepaard met lichamelijke, psychische en seksuele geweldpleging. Voor wat betreft relationeel geweld is het uitgangspunt om dit soort zaken binnen relatief korte tijd af te handelen. Dit betekent echter niet dat alle zaken aan de rechter worden voorgelegd. Voor zover mogelijk, met name bij lichtere zaken (eenvoudige mishandeling), wordt gezocht naar alternatieve interventiemogelijkheden. De zaak zou bijvoorbeeld voorwaardelijk kunnen worden geseponeerd.

Slachtoffers van relationeel geweld kunnen zich ook wenden tot het Bureau Slachtofferhulp wanneer zij vanwege een of andere reden vooralsnog geen aangifte wensen te doen. De Raad heeft in het verleden onderzoek verricht omtrent het proces van slachtofferhulp en monitort in hoeverre de aanbevelingen worden opgevolgd. Uit eerdere onderzoeken van de Raad is gebleken dat het Bureau Slachtofferhulp kampt met tekort aan personele- en materiële middelen.

3.2.2 Vuurwapengeweld

Het gebruik van (automatische) vuurwapens heeft grote impact op het veiligheidsgevoel. De laatste jaren is het gebruik van automatische vuurwapens enorm toegenomen. Vaak vinden deze schietincidenten, al dan niet met dodelijk gevolg, plaats in openbare gelegenheden. De Raad is van oordeel dat aan de justitiële organisaties de nodige handvatten moeten worden geboden om deze problematiek effectief aan te pakken. De Raad heeft al eerder gewezen op de noodzaak van projectmatige onderzoeken. Daarbij is essentieel dat aan de randvoorwaarden wordt voldaan, waaronder de benodigde wetswijzigingen.

3.3 Inbraak en autodiefstal

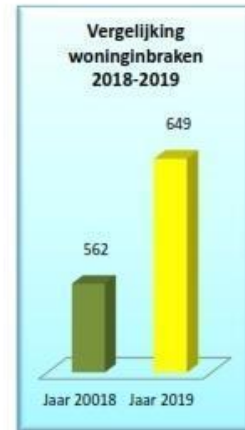
Inbraken hebben grote impact op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel. Inbraken maken grote inbreuk op de privacy en veroorzaken vaak enorme materiële- en geestelijke schade. Effectieve bestrijding daarvan is dus noodzakelijk.

De Raad constateert thans, vergeleken met 2018, een substantiële verhoging van het aantal woning- en bedrijfsinbraken. Betere beveiliging van woningen en bedrijfspanden zouden naast de preventieve werking kunnen bijdragen aan de verhoging van de pakkans. Voorts acht de Raad van belang om te blijven investeren in de wijkaanpak. De Raad heeft kennisgenomen van de door het KPC gehuldigde strategieën waarvan wijkaanpak deel uitmaakt.

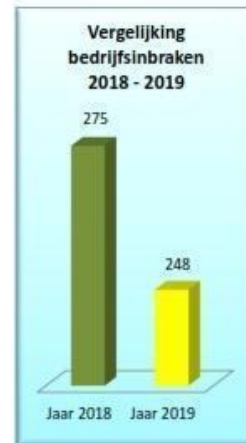
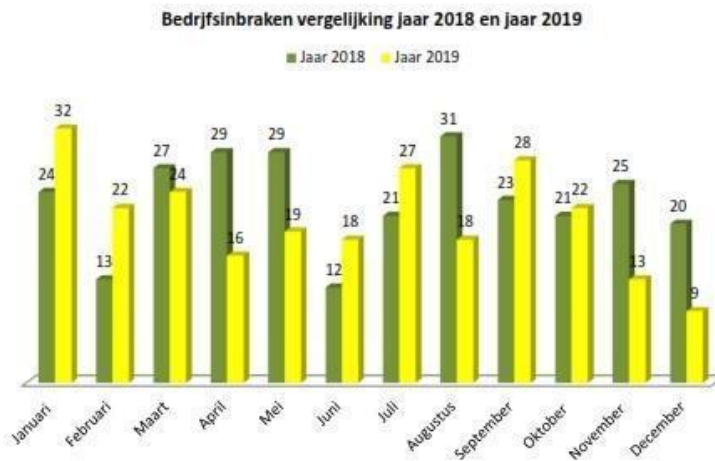
Sociale interventie is belangrijk. Steeds meer moet het besef groeien dat niet alleen de overheid maar alle stakeholders, waaronder de burgers een bijdrage moeten leveren. De actieve participatie en de eigen verantwoordelijkheid van de private sector en de burgers moeten verder worden gestimuleerd. De Raad verwijst in dit verband naar zijn onderzoek Politur, waarbij de rol van de toeristische sector werd benadrukt. Complexe maatschappelijke problemen vergen een multidisciplinaire aanpak, waarbij alle stakeholders hun bijdrage moeten leveren.

Onderstaand volgt een overzicht van de inbraken en diefstallen over de afgelopen jaren:

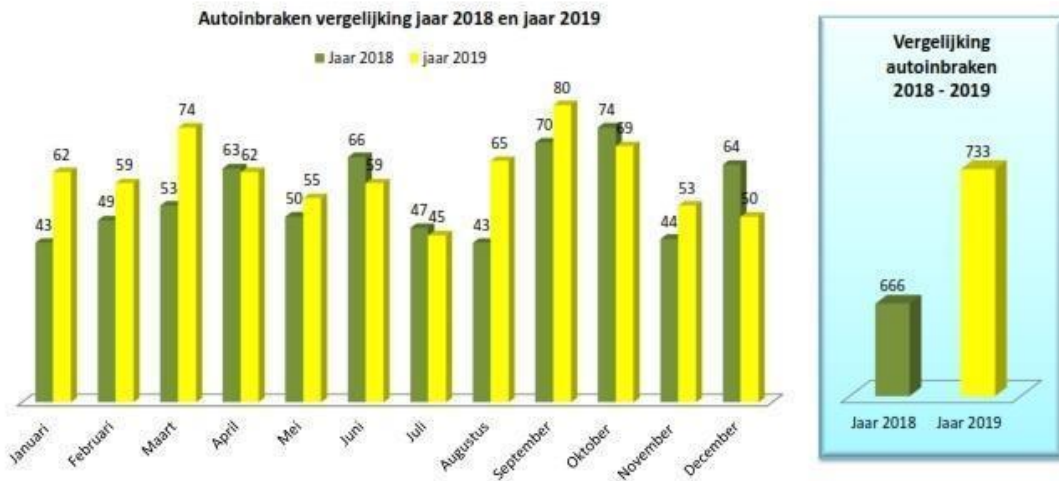
Woninginbraken 2018-2019

Bedrijfsinbraken 2018-2019

Auto-inbraken 2018-2019

De Raad ziet een drastische toename van het aantal autodiefstallen. De Raad is voornemens een onderzoek naar de aanpak van autodiefstal te verrichten waarbij de rol van alle ketenpartners zal worden belicht. Intensievere samenwerking en optimale inzet van de schaarse middelen zouden de aanpak van autodiefstal in positieve zin kunnen beïnvloeden.

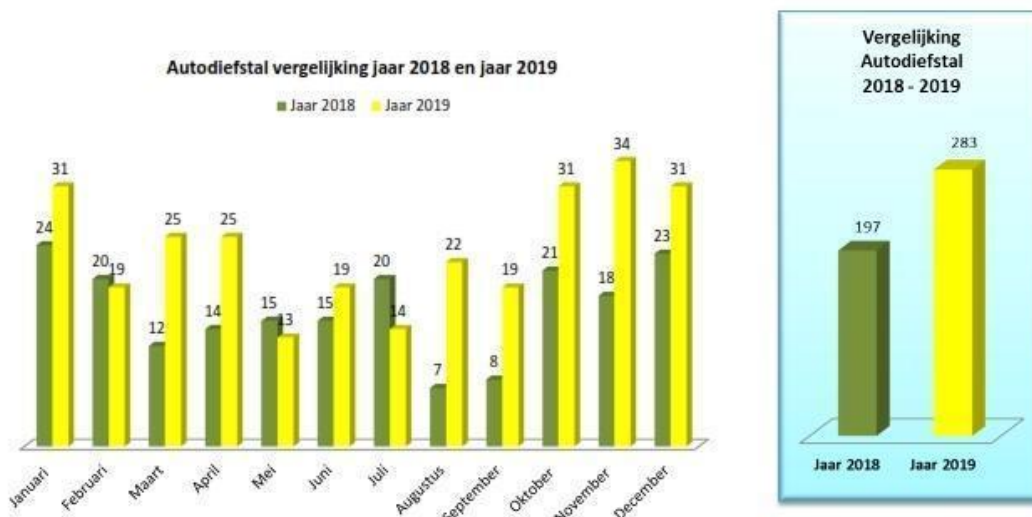
Onderstaand volgt het overzicht van autodiefstal over de afgelopen jaren:

Autodiefstal 2003-2019

Autodiefstal 2018-2019

3.4 Verkeer en veiligheid

Verkeersonveiligheid wordt veroorzaakt door de kwaliteit van de infrastructuur, het gedrag van de verkeersdeelnemers en het kennisniveau van alle betrokkenen. De factoren die de verkeersveiligheid beïnvloeden zijn ministerie-overstijgend. De overheid kan de randvoorwaarden scheppen maar de bijdrage van alle stakeholders is essentieel.

De oorzaken van verkeersdoden in het jaar 2019 waren:

- overschrijding maximale snelheid;
- onveilig oversteken;
- geen voorrang verlenen;
- hinderlijk van rijstrook veranderen;
- andere gevaarlijke rijgedragingen.

Maatregelen die deze oorzaken positief beïnvloeden moeten worden getroffen. Dat vraagt een integrale aanpak, waar alle betrokkenen hun verantwoordelijkheden nemen. Zo is het van belang dat de benodigde wetgeving tot stand komt, de nodige voorlichtingscampagnes worden uitgevoerd en technische voorzieningen worden getroffen. Toename van alcoholcontroles moet bijvoorbeeld gepaard gaan met voorlichting en alternatieve transportmogelijkheden moeten worden aangeboden en gestimuleerd. Introductie van bijvoorbeeld een intelligente snelheidsbegrenzer zou

tevens tot positieve resultaten kunnen leiden. Kortom, er moet sprake zijn van een integrale aanpak.

Helaas moet de Raad ook op het gebied van verkeersveiligheid constateren dat regelgeving ontbreekt en dat de justitiële organisaties daardoor noodgedwongen alternatieve wegen moeten bewandelen.

3.5 Criminele samenwerkingsverbanden

De Raad wijst nogmaals op de noodzaak om de aanpak van de georganiseerde criminaliteit te verbeteren. Georganiseerde criminaliteit wordt steeds meer merkbaar en tast de maatschappelijke structuren aan. Dit soort criminaliteit wordt steeds gewelddadiger waarbij de deelnemers niet schromen om geweld, bedreiging en/of intimidatie toe te passen.

Om de aanpak van dit soort criminaliteit te verbeteren dienen de justitiële organisaties voldoende toegerust te zijn. Daarbij speelt bijvoorbeeld de benodigde wetgeving een rol. Er is onder meer behoefte aan een bepaling in het Wetboek van strafvordering om onderzoek te kunnen instellen op grond van de verdenking dat in georganiseerd verband ernstige misdrijven worden beraamd of gepleegd. Ook strafverhoging voor het gebruik en voorhanden hebben van illegale wapens zou de aanpak van georganiseerde misdaad kunnen bevorderen.

De Raad constateert derhalve ook ten aanzien van dit thema een gebrek aan wetgeving. De Raad verricht momenteel onderzoek naar de aanpak van gangs en zal het rapport binnenkort uitbrengen.

3.6 Jeugd

De Raad onderschrijft dat het beleid om jeugdcriminaliteit aan te pakken voldoet aan de kwaliteitsnormen. Het beleid veronderstelt vroeghulp, inspraak en een wijkgerichte en integrale aanpak. Het schort echter aan de uitvoering.

Verbinding tussen jeugd- en volwassenreclassering is essentieel voor de uitvoering van een samenhangend beleid. De onderlinge samenwerking tussen de betrokken instanties is niet optimaal. Voorkomen moet worden dat de organisaties naast elkaar blijven werken. De Raad is van oordeel dat ook op dit terrein ruimte bestaat voor (organisatorische) wijzigingen en herallocatie van middelen.

Adequate aanpak van jeugdcriminaliteit is niet slechts afhankelijk van de beschikbare financiën maar vooral van de allocatie daarvan. De beperkte financiële middelen moeten zo doelmatig mogelijk worden aangewend.

3.7 Mensenhandel en mensensmokkel

De Raad heeft onderzoek verricht naar mensenhandel en mensensmokkel. Uit het onderzoek blijkt dat er geen actueel criminaliteitsbeeld ten aanzien van de aard en omvang van mensenhandel en mensensmokkel bestaat in de afzonderlijke landen. In opdracht van het College van Korpschefs en het Hoofd RST (in navolging van het vernieuwde protocol rechersamenwerking) werd gewerkt aan een eerste regionaal beeld.

In juni 2019 is een coördinerend informatie-officier begonnen bij het OM- Parket Procureur-Generaal. Dit is een nieuwe functie gericht op de optimalisering en borging van de informatieorganisatie voor het gehele OM Carib en de verbinding van de verschillende (in ontwikkeling zijnde) intelligence-centra.

In dit onderzoek blijkt dat sommige respondenten van oordeel zijn dat te weinig informatie wordt gedeeld uit vrees dat privacy normen worden geschonden.

Ook is gebleken dat de informatie-uitwisseling tussen Nederland en de landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk voor verbetering vatbaar is. Een recente wijziging van de Nederlandse Wet Politiegegevens heeft volgens respondenten geleid tot beperking van de mogelijkheden om informatie te delen.

De Raad heeft de minister aanbevolen om de informatiepositie van het Intelligence Center Curaçao (ICC) verder op te bouwen op het gebied van mensenhandel en mensensmokkel en het nodige te doen zodat de landen gezamenlijk toewerken naar het opbouwen van een interregionale en internationale informatiepositie. De Raad tekent hierbij aan dat dit proces moet worden doorlopen waarbij ook de nodige aandacht wordt besteed aan de noodzakelijke democratische legitimatie.

3.8 Drugscriminaliteit

De Raad heeft onderzoek verricht naar de aanpak van drugscriminaliteit. Uit het onderzoek is gebleken dat het OM in de jaarplannen 2018 en 2019 geen of nauwelijks aandacht besteedt aan drugscriminaliteit. De Raad is van oordeel dat drugsbestrijding weer als één van de geprioriteerde thema's in de jaarplannen van het OM moet worden opgenomen, aangezien diverse criminaliteitsvormen drugsgelateerd zijn.

De Raad komt in het onderzoek tot de conclusie dat de huidige aanpak onvoldoende bijdraagt aan het bestrijden en voorkomen van drugscriminaliteit. Mede gelet op de open grenzen rond Curaçao is het een bijna onmogelijke taak om alle drugsaanlandingen tegen te houden.

Dit vergroot de noodzaak om adequate middelen in te zetten om drugscriminaliteit zoveel mogelijk te bestrijden.

IV. Oordeelsvorming

De Raad constateert op diverse terreinen intensivering van de integrale aanpak van de geprioriteerde delicten. Het KPC heeft integrale aanpak als strategie overgenomen. Ook de samenwerking in het College van korpschefs geeft blijk van een integrale aanpak. De Raad juicht deze samenwerking toe. Het beheer wordt mede daardoor verbeterd doordat de beperkte capaciteit als gevolg van de kleinschaligheid optimaler wordt ingezet. Met criminaliteitsbestrijding zijn vaak enorme investeringen gemoeid, welke niet of moeilijk realiseerbaar zijn in een kleine gemeenschap. Al jaren kunnen bijvoorbeeld bepaalde forensische- en ballistische onderzoeken niet worden uitgevoerd vanwege tekort aan financiële middelen. Door gezamenlijk op te trekken kunnen de korpsen effectiever optreden.

De Raad is van oordeel dat drugscriminaliteit als een geprioriteerd delict moet worden aangemerkt. De drugsproblematiek is gerelateerd aan vrijwel alle vormen van georganiseerde criminaliteit, witwassen en high impact crimes, die niet zelden mensenlevens eisen.

Er moet verder worden geïnvesteerd in de informatiepositie en de samenwerking tussen de ketenpartners. De Raad is van oordeel dat de informatiepositie met inachtneming van de privacyregels zowel op landelijk - als interlandelijk niveau moet worden verbeterd. De Raad is zich ervan bewust dat daarvoor specialistische kennis vereist is. De Raad is daarom van mening dat de (on)mogelijkheden voor informatiedeling in kaart moeten worden gebracht. Door het oplossen van de knelpunten, onder meer via toereikende wetgeving, kan de informatiepositie worden verbeterd.

De Raad is van mening dat naast het opsporingsbelang ook het recht op privacy moet worden gewaarborgd. Het recht op privacy moet niet als een storende factor worden beschouwd maar eerder als een waarborg voor het rechtmatig vaststellen, verwerken en uitwisselen van politiegegevens met voldoende democratische legitimatie.

De Raad wijst nogmaals op de noodzaak aan herinrichting van de bestuurlijke organisatie. De Raad heeft reeds gewezen op het feit dat ingevolge artikel 32 van de Staatsregeling wijzigingen in de ministeries bij landsbesluit kunnen geschieden. Tevens heeft de Raad in de Staat van vorig jaar gewezen op het feit dat de wetgever het laatste woord heeft bij rechtspositionele aangelegenheden, die wetwijzigingen vereisen. Landsverordeningen komen immers tot stand en worden gewijzigd conform de bepalingen van de Staatsregeling. Het spreekt voor zich dat de regering als werkgever naar consensus met de vakbonden streeft, maar voor wetwijziging is dit niet strikt noodzakelijk.

De Raad betreurt het feit dat thans minder wordt geïnvesteerd in financiële onderzoeken, terwijl zichtbaar afpakken van crimineel vermogen juist aantoonde dat misdaad niet loont. De Raad verwacht dat financiële onderzoeken worden opgepakt. Het afpakteam moet worden voortgezet in een meer gecompartmenteerde vorm.

De Raad constateert een achterstand op het gebied van wetgeving, terwijl in een aantal gevallen al concept-wetgeving aan het ministerie is aangeboden. De Raad is van oordeel dat de reeds aangeboden concept-wetgeving moet worden opgepakt en noodzakelijke wetgevingstrajecten moeten worden geïnitieerd teneinde de benodigde wetgeving tot stand te brengen.

De Raad verwijst in dit kader expliciet naar de Landsverordening integriteit-kandidaat-minister. De Raad heeft in zijn Staat van vorig jaar gewezen op het feit dat voornoemde landsverordening in strijd is met de Staatsregeling en indruist tegen de democratische principes (vertrouwensregel). Voor de Raad is van belang dat de justitiële autoriteiten niet onnodig worden gehinderd door dit soort regelingen en acht evaluatie van deze regeling dan ook noodzakelijk.

Tot slot wijst de Raad op het feit dat de overheid faciliterend moet optreden in het kader van de rechtshandhaving waarbij de randvoorwaarden moeten worden geschept, waaronder de invoering van de noodzakelijke wetgeving.

